

**تنه شریانی مشترک چیست؟**

تنه شریانی مشترک که با نام ترانکوس آرتریوزوس نیز شناخته می‌شود، یک نقص مادرزادی نادر قلبی است که در آن به جای دو رگ طبیعی (شریان ریوی و آئورت)، یک رگ خونی واحد خون را از قلب خارج می‌کند. این رگ واحد سپس به شریان ریوی و آئورت تقسیم می‌شود.

در قلب طبیعی، شریان ریوی خون را از بطن راست قلب به ریه‌ها می‌برد تا اکسیژن‌گیری انجام شود و آئورت خون غنی از اکسیژن را از بطن چپ به سایر قسمت‌های بدن منتقل می‌کند. اما در تنه شریانی مشترک، به دلیل وجود تنها یک رگ، خون کم‌اکسیژن و پراکسیژن با هم مخلوط می‌شوند. این امر باعث کاهش کارایی اکسیژن‌رسانی خون شده و می‌تواند منجر به مشکلات مختلف سلامتی برای نوزاد شود.

**علت ایجاد تنه شریانی مشترک چیست؟**

علت دقیق ایجاد تنه شریانی مشترک به طور کامل مشخص نیست، اما تصور می‌شود که ترکیبی از عوامل ژنتیکی و محیطی در ایجاد آن نقش داشته باشند.

ممکن است یک عامل ژنتیکی در بروز این بیماری وجود داشته باشد، زیرا گاهی در خانواده‌ها دیده می‌شود و می‌تواند با سندرم‌های ژنتیکی مانند سندرم دی‌جورج (سندروم حذف 22q11.2) همراه باشد. همچنین برخی عوامل محیطی در دوران بارداری، مانند مصرف بعضی داروها یا ابتلای مادر به بیماری‌هایی نظیر دیابت یا لوپوس، می‌توانند خطر بروز نقایص مادرزادی قلبی را افزایش دهند.

در بسیاری از موارد، تنه شریانی مشترک به صورت اتفاقی رخ می‌دهد؛ یعنی بدون علت مشخص و شناخته‌شده‌ای ایجاد می‌شود.

**آیا لازم است آزمایش‌های بیشتری انجام دهم؟**

پزشک یا مراقب سلامت شما می‌تواند درباره انجام آزمایش‌های بیشتر راهنمایی‌تان کند. اکوکاردیوگرافی جنین نوعی سونوگرافی تخصصی از قلب جنین است که تصاویر دقیقی از ساختار و عملکرد قلب ارائه می‌دهد.

مشاوره ژنتیک و آزمایش‌های ژنتیکی مانند میکروآرایه کروموزومی و توالی‌یابی کل اگزوم می‌توانند به تعیین وجود یا عدم وجود یک عامل ژنتیکی در وضعیت نوزاد کمک کنند.

همچنین ممکن است برای انجام MRI قلب ارجاع داده شوید؛ این روش تصویربرداری اطلاعات دقیقی از ساختار و عملکرد قلب فراهم می‌کند.

احتمال دارد با متخصصان دیگری مانند متخصص قلب کودکان (برای درمان نقایص مادرزادی قلب) یا متخصص طب مادر و جنین (برای بارداری‌های پرخطر) مشاوره داشته باشید تا درباره وضعیت، رشد و پیش‌آگهی نوزاد شما راهنمایی شوید.

**در دوران بارداری باید مراقب چه مواردی باشم؟**

تیم درمانی شما شما را راهنمایی می‌کند که چگونه مراقب علائم احتمالی عوارض بارداری باشید؛ از جمله کاهش حرکات جنین یا تغییرات در وضعیت سلامتی خودتان. همچنین توصیه‌هایی درباره ویزیت‌های منظم دوران بارداری و پایش جنین ارائه می‌شود.

سونوگرافی‌های جنین و اکوکاردیوگرافی تخصصی برای بررسی ساختار و عملکرد قلب نوزاد، جریان خون و رشد کلی جنین استفاده می‌شوند.

ممکن است به شما توصیه شود که زایمان را در مرکزی انجام دهید که مجهز به امکانات لازم برای بارداری‌های پرخطر و مراقبت فوری از نوزادان مبتلا به بیماری‌های قلبی باشد؛ از جمله بخش مراقبت‌های ویژه نوزادان (NICU) و دسترسی به جراحی قلب کودکان.

**پس از تولد، این وضعیت برای نوزاد من چه معنایی دارد؟**

هر نوزاد مبتلا به تنه شریانی مشترک شرایط منحصر به فردی دارد و درمان و پیش‌آگهی بسته به شدت بیماری و وجود ناهنجاری‌های قلبی یا سایر اندام‌ها متفاوت است.

پس از تولد، نوزاد از نظر علائمی مانند نارسایی قلبی، مشکلات تنفسی یا سایر عوارض بررسی می‌شود. این بیماری می‌تواند باعث سیانوز (کبود شدن پوست، لب‌ها و ناخن‌ها) شود و ممکن است نیاز به اکسیژن مکمل یا سایر اقدامات درمانی وجود داشته باشد.

معمولاً جراحی در چند هفته اول زندگی ضروری است. در این جراحی، رگ بزرگ واحد به دو رگ جداگانه (آئورت و شریان ریوی) تقسیم می‌شود و در صورت وجود نقص دیواره بین‌بطنی (VSD)، آن نیز بسته می‌شود.

نوزاد به پیگیری طولانی‌مدت نیاز خواهد داشت تا عملکرد قلب، رشد و تکامل او بررسی شود و هرگونه عارضه یا نیاز به مداخلات بعدی به‌موقع تشخیص داده شود.

**آیا ممکن است دوباره اتفاق بیفتد؟**

خطر تکرار تنه شریانی مشترک به عوامل مختلفی بستگی دارد، از جمله علت زمینه‌ای بیماری در این بارداری. مشاور ژنتیک می‌تواند بر اساس سابقه پزشکی شما، سابقه خانوادگی و نتایج آزمایش‌های ژنتیکی، خطر تکرار را ارزیابی کند.

بسیاری از موارد این بیماری بدون علت مشخص رخ می‌دهند و خطر تکرار پایینی دارند. با این حال، داشتن یک فرزند مبتلا به نقص مادرزادی قلبی، اندکی خطر بروز مجدد را نسبت به جمعیت عمومی افزایش می‌دهد.

**چه سؤالات دیگری باید پرسیم؟**

می‌توانید این سؤالات را از پزشک خود مطرح کنید:

- زایمان را در کجا انجام دهم؟
- آیا آزمایش‌ها یا ارزیابی‌های بیشتری در دوران بارداری برای بررسی دقیق‌تر وضعیت نوزاد لازم است؟
- روند درمان و جراحی‌هایی که نوزاد من پس از تولد نیاز خواهد داشت چگونه است؟
- عوارض و خطرات احتمالی این نقص قلبی و درمان‌های آن چیست؟
- تأثیرات بلندمدت این بیماری بر سلامت، رشد و کیفیت زندگی فرزندم چگونه خواهد بود؟
- آیا می‌توانید درباره تیم پزشکی و متخصصانی که در زایمان و مراقبت از نوزاد پس از تولد نقش دارند، اطلاعات بدهید؟

آخرین به‌روزرسانی: ژانویه ۲۰۲۴

**مترجم:**

دکتر سعیده شاه علی: پریناتولوژیست

ویراستار:

دکتر سولماز پیری: پریناتولوژیست، سفیر ایزوگ در خاورمیانه و شمال آفریقا